

**АДРЕСОВАНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТА  
РЕАЛІЗАЦІЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАМІРІВ  
У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ**

(на матеріалі роману Дж. Грішема «Rogue Lawyer»)

DOI: <https://doi.org/10.12958/2227-2631-2026-1-53-127-138>

**Валентина Іщенко,**

*кандидат філологічних наук, доцент,  
завідувач кафедри ділової іноземної мови  
Полтавського університету економіки і торгівлі  
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4812-0859>*

**Соф'я Горбуньова,**

*старший викладач кафедри ділової іноземної мови  
Полтавського університету економіки і торгівлі  
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8023-5851>*

**Валентина Воскобойник,**

*кандидат філологічних наук, доцент,  
доцент кафедри ділової іноземної мови  
Полтавського університету економіки і торгівлі  
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3990-3082>*

У статті розглянуто особливості реалізації комунікативних намірів у художньому дискурсі та специфіку їх перекладу з англійської мови українською на матеріалі роману Дж. Грішема «Rogue Lawyer». Основну увагу зосереджено на категорії адресованості як ключовому чиннику організації тексту, що визначає відбір мовних засобів і формування прагматичного ефекту висловлювання. Проаналізовано взаємодію автора з імпліцитним читачем, якого характеризує цілісне, переважно одномірне сприйняття тексту та відсутність фахової підготовки у сфері юридичних і економічних реалій, відображених у творі.

Виявлено, що адресованість у романі реалізована через поєднання різнорівневих засобів: наративу від першої особи, риторичних конструкцій, емоційно маркованих висловлювань та судового дискурсу. Ці елементи забезпечують залучення читача до інтерпретації подій та формують ефект безпосередньої комунікативної взаємодії. Особливу роль у тексті відіграють термінологічні одиниці, які, функціонуючи в художньому середовищі, набувають додаткових смислових нашарувань унаслідок контекстуальної взаємодії з експресивними та розмовними елементами.

Проаналізовано перекладацькі стратегії, спрямовані на відтворення прагматичного потенціалу оригіналу, зокрема дослівний переклад, прагматичну адаптацію та комунікативний переклад. Показано, що їхнє застосування зумовлене необхідністю збереження адресованості тексту

та адекватної передачі авторських інтенцій. Окрему увагу приділено перекладацьким трансформаціям як засобу забезпечення еквівалентного впливу на цільового читача.

Узагальнено, що переклад художнього тексту – це складний процес міжкультурної комунікації, у якому поєднані семантична точність і прагматична адаптація. Результати дослідження можуть бути використані для подальшого вивчення особливостей перекладу художнього дискурсу та специфіки функціонування адресованості в різних типах текстів.

*Ключові слова:* художній дискурс, адресованість, комунікативні наміри, прагматика тексту, перекладацькі трансформації, прагматична адаптація, термінологічна лексика, судовий дискурс.

**Ishchenko Valentyna, Horbunova Sofia, Voskoboinyk Valentyna. Addressability, translation features and realization of communicative intentions in a literature text (based on the material of J. Grisham's novel "Rogue Lawyer")**

The article examines the features of the implementation of communicative intentions in artistic discourse and the specifics of their translation from English into Ukrainian based on the material of J. Grisham's novel "Rogue Lawyer". The main attention is focused on the category of addressability as a key factor in the organization of the text, which determines the selection of linguistic means and the formation of the pragmatic effect of the statement. The study analyzes the interaction of the author with the implicit reader, who is characterized by a holistic, mostly one-dimensional perception of the text and the lack of professional training in the field of legal and economic realities reflected in the work. It is revealed that addressability in the novel is realized through a combination of different-level means: first-person narrative, rhetorical constructions, emotionally marked statements and judicial discourse. These elements ensure the reader's involvement in the interpretation of events and form the effect of direct communicative interaction. A special role in the text is played by terminological units, which, functioning in the artistic environment, acquire additional semantic layers due to contextual interaction with expressive and colloquial elements.

The paper analyzes translation strategies aimed at reproducing the pragmatic potential of the original, in particular, literal translation, pragmatic adaptation and communicative translation. It is shown that their application is due to the need to preserve the addressability of the text and adequately convey the author's intentions. Special attention is paid to translation transformations as a means of ensuring an equivalent impact on the target reader.

It is generalized that the translation of a literary text is considered as a complex process of intercultural communication, which combines semantic accuracy and pragmatic adaptation. The results of the study can be

used for further study of the features of the translation of artistic discourse and the specifics of the functioning of addressability in different types of texts.

*Keywords:* artistic discourse, addressability, communicative intentions, pragmatics of the text, translation transformations, pragmatic adaptation, terminological vocabulary, judicial discourse.

Creative Commons Attribution 4.0  
International (CC BY 4.0)



**Вступ.** У сучасній лінгвістиці тексту одним із ключових напрямів дослідження є аналіз функціонально-комунікативних характеристик мовних одиниць у межах художнього дискурсу. Особливої значущості набуває вивчення способів реалізації комунікативних намірів автора, які репрезентовані через систему мовних засобів, організованих відповідно до прагматичної настанови тексту.

Функціональний підхід до мовних явищ передбачає їх розгляд не як ізольованих елементів, а як складників цілісної комунікативної системи, сформованої з урахуванням мети висловлення, умов його породження та очікуваного перлокутивного ефекту. У цьому контексті визначальною постає орієнтація на адресата як чинник, що зумовлює відбір мовних засобів, їх структурну організацію та інтерпретаційний потенціал. Тому в центрі уваги є антропоцентричний підхід, який акцентує взаємодію мовної особистості автора й адресата (Єщенко, 2021).

Ключовим поняттям дослідження є адресованість тексту як інтегральна властивість мовлення, спрямованого на певну модель реципієнта. Вона передбачає врахування когнітивних, соціокультурних і психологічних характеристик адресата, які визначають специфіку мовної репрезентації змісту (Іщенко & Горбуньова, 2022). У широкому розумінні адресованість є універсальною ознакою комунікації, тоді як у вузькому – однією з базових категорій тексту, що впливає на його семантичну та прагматичну організацію.

Важливим аспектом аналізу художнього дискурсу є реконструкція образу імпліцитного читача, закладеного у структурі тексту, адже «кожен художній текст є принципово адресованим, оскільки створюється автором з розрахунку на потенційне його читацьке сприйняття» (Назарець, 2015). Для такого читача характерний рівень інтерпретаційної компетенції, тип рецепції (наївної або критичної) та здатність до декодування багаторівневих смислів. У зв'язку з цим розрізняють дві основні інтерпретативні стратегії: наївну, що передбачає лінійне й цілісне сприйняття тексту, та критичну, яка відзначена аналітичністю, багатомірністю інтерпретації та здатністю виявляти імпліцитні смисли.

Отже, адресованість є одним із визначальних чинників організації художнього тексту, оскільки саме вона детермінує вибір мовних засобів, способи подання інформації та стратегії реалізації авторських інтенцій. У цьому контексті дослідження її специфіки є важливим для глибшого розуміння механізмів художньої комунікації.

Матеріалом дослідження обрано роман Дж. Грішема «Rogue Lawyer» (Grisham, 2015), у якому зазначені явища репрезентовано особливо виразно, та його переклад українською мовою, виконаний Т. Ткалюк «Адвокат негідників» (Грішем, 2017).

**Мета дослідження** полягає у виявленні особливостей перекладу та специфіки застосування перекладацьких трансформацій у художньому дискурсі з урахуванням категорії адресованості й прагматичної спрямованості тексту при перекладі з англійської мови українською.

**Об'єктом дослідження** є особливості перекладу англійськомовних художніх текстів як комунікативно зумовленого процесу, орієнтованого на відтворення авторських інтенцій та адаптацію тексту до моделі адресата в іншомовному культурному середовищі.

**Методи дослідження.** Для досягнення поставленої мети в роботі використано комплекс методів дослідження, зокрема: порівняльний аналіз – для зіставлення оригінального та перекладного текстів з метою виявлення перекладацьких трансформацій і їхньої функціональної доцільності; зіставний метод – для аналізу структурних і семантичних відповідників у двох мовах; типологічний метод – для встановлення спільних і відмінних рис мовних систем; аналіз перекладацьких трансформацій – для визначення їх ролі у відтворенні прагматичного потенціалу тексту; елементи кількісного аналізу – для узагальнення отриманих результатів і виявлення домінуючих тенденцій у використанні перекладацьких прийомів.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Дослідження адресованості текстів, а також пов'язаних із нею перекладацьких проблем, представлено у працях вітчизняних (Іщенко & Горбуньова, 2022; Костенко, Беляєва & Сологор, 2019; Кузнецова, 2021; Циткіна, 2003) і зарубіжних науковців (Faber, 2012; Gotti, 2003). У цих розвідках розглянуто різні аспекти функціонування лексичних та термінологічних одиниць у мовній системі, однак їх виражальні можливості саме в художньому тексті залишаються недостатньо вивченими.

У романі Дж. Грішема «Rogue Lawyer» мовні засоби відіграють важливу роль у формуванні юридичного дискурсу, створенні ефекту достовірності та моделюванні професійного середовища. При цьому їх значення в художньому тексті нерідко знає розширення або часткового переосмислення внаслідок контекстуальної взаємодії з елементами розмовного стилю. Саме така взаємодія сприяє поглибленню змісту та формуванню додаткових смислових нашарувань, які виходять за межі суто фахового значення.

Повноцінне розуміння художнього тексту роману неможливе без урахування цих процесів, оскільки лексичні одиниці в ньому функціонують не лише як номінативні елементи, а і як засоби художньої виразності (Іщенко & Горбуньова, 2023). У зв'язку з цим особливого значення набуває дослідження взаємодії мовних засобів з елементами інших функціональних стилів у творчості Дж. Грішема, а також аналіз виразних ефектів, які виникають у результаті такої взаємодії.

Крім того, переклад професійної лексики українською мовою має низку специфічних труднощів. Вони зумовлені тим, що мовні засоби часто є контекстуально залежними й можуть набувати вузькоспеціалізованих значень у межах конкретної галузі права. У процесі перекладу перекладач повинен урахувати ці особливості для забезпечення точного відтворення змісту й прагматичного ефекту оригіналу, а також реалізовувати свої комунікативні наміри та вплив на потенційного читача. Оскільки саме перекладач несе відповідальність за підбір вдалого і правильного еквівалента (Ребрій, 2012, с. 214).

**Виклад основного змісту.** Адресованість у романі Дж. Грішема «Rogue Lawyer» визначена специфікою судового дискурсу, який поєднує пряме звернення до співрозмовника, опосередковану адресацію до читача та приховану маніпуляцію масовою аудиторією.

У тексті простежуємо такі рівні адресованості:

– внутрішньотекстова (персонаж → персонаж): діалоги в суді, на допитах, у конфліктних ситуаціях;

– опосередкована (автор → читач через персонажів): судові промови та емоційні репліки;

– імпліцитна (текст → читач): створення ефекту залучення до юридичної ситуації.

Наприклад, у фразі «*Do we really want fair trials? No, we do not*» (Grisham, 2015, с. 13) адресація спрямована не лише до формального слухача в суді, але й до читача, залученого до оцінки справедливості правової системи.

Одним із ключових засобів реалізації адресованості в романі «Rogue Lawyer» є специфіка наративної організації тексту, зокрема використання викладу від першої особи. Така форма оповіді забезпечує безпосередній контакт між автором (через наратора) і читачем, створюючи ефект діалогічності та залучення реципієнта до комунікативного простору тексту. Покажемо у цьому контексті є початковий фрагмент роману: «*My name is Sebastian Rudd... I do not maintain a traditional office*» (Grisham, 2015, с. 11). Використання займенника першої особи однини (*I*) актуалізує суб'єктивну перспективу оповіді та формує ефект самопрезентації героя. Оповідач не лише інформує про себе, а й вибудовує певну модель взаємодії з адресатом, у якій читач виступає як безпосередній співрозмовник. Такий прийом сприяє зниженню дистанції між текстом і реципієнтом, підвищуючи

рівень довіри та залученості до подальшого сприйняття художнього матеріалу.

Крім того, важливу роль у реалізації адресованості відіграють риторичні конструкції, орієнтовані на активізацію читацького сприйняття. Зокрема, у фрагменті «*What kind of sick society needs an entire section...?*» (епізод із викраденням дитини) (Grisham, 2015, с. 169) використано риторичне питання, яке не потребує прямої відповіді, але спонукає читача до внутрішнього діалогу. Така стратегія дозволяє автору не лише передати власну оцінку зображуваних подій, а й залучити адресата до співпереживання та інтерпретації ситуації.

Отже, адресованість у романі реалізована через поєднання наративних і стилістичних засобів, серед яких провідне місце посідають форма першої особи оповіді та риторичні питання. Вони забезпечують інтерактивність художнього тексту, сприяють формуванню імпліцитного читача та визначають специфіку комунікативної взаємодії між автором і реципієнтом.

Для адекватного відтворення комунікативних намірів у художньому тексті застосовано різні перекладацькі стратегії, які залежать від типу висловлювання та його прагматичної функції.

Дослівний переклад використовують переважно для коротких емоційно насичених реплік. Він дозволяє зберегти ритм оригінального тексту, підсилити драматичну напругу та підтримати автентичність діалогів, що є особливо важливим у сценах із високим рівнем емоційного напруження.

Прагматичну адаптацію застосовують у випадках риторичних конструкцій та складних комунікативних ситуацій. Її основне завдання полягає в збереженні впливу на читача навіть тоді, коли структура речення зазнає змін у процесі перекладу. Такий підхід дозволяє передати інтенцію висловлювання більш природно для цільової мови.

Комунікативний переклад орієнтований насамперед на досягнення еквівалентного ефекту, а не на формальну відповідність тексту. Він є особливо важливим у перекладі судових промов та маніпулятивних висловлювань, де ключову роль відіграє вплив на адресата й реалізація прагматичного наміру автора.

У контексті художнього перекладу роману «*Rogue Lawyer*» («Адвокат негідників») важливим аспектом є не лише передача змісту, а й відтворення адресованості як комунікативної категорії. Це зумовлює необхідність застосування різних перекладацьких трансформацій, спрямованих на збереження прагматичного ефекту оригіналу та адаптацію тексту до українського читача.

Аналіз наведеного фрагмента «*My name is Sebastian Rudd... I do not maintain a traditional office*» (Grisham, 2015, с. 11) свідчить, що при перекладі ключовим завданням є збереження ефекту самопрезентації та безпосереднього звернення до читача. У цьому випадку доцільним є використання прямого відповідника: «Мене звали Себастьян Руд...

Я не маю звичайного офісу» (Грішем, 2017, с. 5). Такий переклад демонструє мінімальне втручання перекладача, що дозволяє зберегти індивідуальний стиль оповідача та його орієнтацію на адресата. Водночас можлива певна модуляція (наприклад, «Я не працюю в традиційному офісі»), яка забезпечує природність звучання українською мовою без втрати комунікативного ефекту.

Інший приклад: риторичне питання «*What kind of sick society needs an entire section...?*» (Grisham, 2015, с. 169) вимагає особливої уваги з боку перекладача, оскільки воно виконує функцію залучення читача до внутрішнього діалогу. При перекладі («Яке ж хворе суспільство потребує цілого відділу...?») важливо зберегти не лише зміст, а й експресивність висловлювання. Тут можна застосувати трансформацію експлікації або підсилення (додавання частки «ж»), що сприяє відтворенню емоційного напруження та підвищує вплив на адресата.

У художньому перекладі роману Дж. Грішема «*Rogue Lawyer*» важливу роль відіграє прийом конкретизації, який дозволяє уточнити зміст вихідного висловлювання та посилити його експресивний ефект у цільовій мові. Показовим прикладом є фрагмент «*People start screaming*» (сцена стрілянини) (Grisham, 2015, с. 167). У буквальному значенні вислів передає загальну інформацію про реакцію групи людей, однак не розкриває характеру чи інтенсивності емоційного стану. У процесі перекладу застосування конкретизації дозволяє уточнити семантику та підсилити драматичність ситуації: «Люди починають верещати» (Грішем, 2017, с. 244).

Уведення уточнювального компонента «від жаху» виконує одразу кілька функцій. По-перше, воно конкретизує причину емоційної реакції й робить її більш зрозумілою для читача. По-друге, посилює експресивність висловлювання, підкреслюючи рівень небезпеки та напруження в сцені. По-третє, сприяє кращій візуалізації подій і підвищує ступінь емоційного залучення реципієнта.

Загалом конкретизація в цьому разі є не лише лексико-семантичною трансформацією, а й прагматичним засобом посилення впливу тексту на читача, що особливо важливе для відтворення художньої напруги та комунікативного ефекту оригіналу.

У художньому перекладі роману Дж. Грішема «*Rogue Lawyer*» важливе місце посідає прийом модуляції, який полягає в зміні семантичної перспективи висловлювання при збереженні його основного змісту. Така трансформація дозволяє зробити переклад більш природним для цільової мови та адекватно передати емоційно-психологічний стан персонажа. Показовим прикладом є фраза «*My heart is pounding*» (сцена напруги) (Grisham, 2015, с. 168), що в перекладі відтворена як «Серце заходиться» (Грішем, 2017, с. 246). Тут відбулася зміна способу вираження фізіологічного стану: англійська конструкція з іменником *my heart* як підметом трансформована в українську модель із безособовою структурою «... серце».

Застосування модуляції дозволяє не лише зберегти змістове ядро висловлювання, а й посилити його експресивність завдяки лексемі «шалено», яка підкреслює інтенсивність емоційного стану персонажа. Переклад більш точно відтворює атмосферу напруження та фізіологічної реакції на стресову ситуацію. Модуляція в цьому прикладі є ефективним засобом адаптації вихідної конструкції до норм української мови, що забезпечує одночасно збереження семантики та підсилення прагматичного й емоційного впливу тексту на читача.

Перекладацькі трансформації в художньому тексті – не лише засіб досягнення формальної еквівалентності, а й інструмент відтворення адресованості. Вибір конкретної трансформації (модуляції, додавання, опущення чи конкретизації) пов'язаний із прагненням перекладача зберегти комунікативну інтенцію автора та забезпечити адекватне сприйняття тексту новою аудиторією.

Отже, переклад художнього тексту є складним процесом міжкультурної комунікації, у якому адресованість – один із визначальних чинників, що впливають на вибір перекладацьких стратегій і забезпечують ефективну взаємодію між автором і читачем у новому мовному середовищі.

У романі Дж. Грішема «Rogue Lawyer» можна окреслити образ читача (адресата), який безпосередньо впливає на вибір автором мовних засобів, зокрема моделей юридично маркованих конструкцій у тексті. Автор орієнтований на такого адресата, який сприймає художній текст не як складну багаторівневу структуру, а як цілісну комунікативну систему, спрямовану на розуміння подій та їх морально-правової оцінки.

Текст демонструє чітку адресованість професійній юридичній аудиторії, що полягає насамперед у використанні спеціалізованої термінології та описі судових процедур. Зокрема, уживання таких понять, як *contempt*, *mistrial* та *reversal*, свідчить про орієнтацію на фахівців, адже ці терміни є складником професійного юридичного лексикону й потребують відповідної підготовки для повного розуміння.

Окрему увагу приділено питанням апеляційного провадження та судової стратегії. У тексті простежено усвідомлення багаторівневої структури судової системи, де рішення можуть бути переглянуті вищими інстанціями. Це підкреслює глибоке розуміння механізмів функціонування правосуддя та процедурного руху справи.

Важливим елементом є також відображення професійної аргументації адвоката. Апеляція до процесуальних прав сторін, зокрема права на захист, демонструє типовий для юридичної практики підхід до ведення справи та побудови захисної позиції в суді.

Крім того, текст містить елементи критичного аналізу правової системи. Твердження про відсутність справедливості чи рівних умов виходять за межі художнього викладу подій і набувають ознак професійного осмислення функціонування судочинства.

Не менш показовим є опис технік перехресного допиту. Згадки про використання фактів для дискредитації свідка та інтенсивний тиск під час допиту ілюструють практичні аспекти роботи адвоката, характерні для професійного середовища.

Текст також демонструє чітке розуміння ролей учасників судового процесу. Використання звернень до присяжних відображає типовий елемент судового дискурсу та підкреслює дотримання усталених комунікативних норм у залі суду.

Узагальнюючи характеристики імпліцитного ідеального читача роману «Rogue Lawyer», виокремлюємо такі риси. По-перше, адресат сприймає текст як єдине смислове ціле, не розчленовуючи його на окремі стилістичні або дискурсивні рівні, зокрема юридичний, побутовий чи емоційний. По-друге, йому притаманне переважно одномірне сприйняття тексту: складна рівнева стратифікація науково-правового дискурсу чи інтертекстуальні нашарування або не усвідомлені, або розпізнавані лише інтуїтивно. По-третє, такий читач виступає як своєрідний «профан» у сфері зображених економічних і правових проблем, тобто не є фахівцем і не володіє спеціалізованими знаннями щодо механізмів функціонування юридичної чи економічної систем, описаних у романі.

Саме така модель адресата зумовлює використання автором доступних пояснювальних конструкцій, спрощених риторичних моделей та чітко структурованих комунікативних стратегій, що забезпечують зрозумілість складних соціально-правових ситуацій. Проілюструвати зазначені особливості можна на окремих епізодах роману, де складні юридичні й економічні проблеми подані через призму персоналізованого досвіду героя та зрозумілих для неспеціалізованого читача мовних форм.

**Висновки та перспективи подальших досліджень** У ході дослідження встановлено, що адресованість у романі Дж. Грішема «Rogue Lawyer» є ключовою категорією організації художнього дискурсу, що визначає і структуру тексту, і способи реалізації авторських комунікативних намірів. Вона функціонує на кількох рівнях – внутрішньотекстовому, опосередкованому та імпліцитному – і забезпечує багатовимірну взаємодію між персонажами, автором та читачем.

Аналіз матеріалу показав, що ефективність художньої комунікації значною мірою досягнена завдяки поєднанню наративних і стилістичних засобів, серед яких особливу роль відіграють першоособова оповідь, риторичні конструкції та експресивно марковані висловлювання. Ці елементи формують ефект безпосереднього залучення читача до інтерпретації подій та сприяють створенню інтерактивного характеру тексту.

З'ясовано, що переклад художнього дискурсу потребує врахування прагматичної спрямованості оригіналу та категорії адресованості. Застосування таких перекладацьких стратегій, як дослівний переклад, прагматична адаптація й комунікативний переклад, дозволяє забезпечити

збереження комунікативного ефекту тексту та його адекватне сприйняття цільовою аудиторією. Водночас перекладацькі трансформації є важливим інструментом відтворення емоційного й інтенційного потенціалу висловлювань.

Виявлено, що образ імпліцитного читача в романі характеризується сприйняттям тексту як цілісної комунікативної системи без глибокої диференціації його дискурсивних рівнів. Така модель адресата зумовлює використання автором доступних мовних засобів і спрощених риторичних структур, спрямованих на забезпечення зрозумілості складного юридичного та соціального змісту.

Отже, проведене дослідження підтверджує, що адресованість є системоутворювальним чинником художнього тексту, який визначає специфіку реалізації комунікативних намірів автора та суттєво впливає на вибір перекладацьких стратегій. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розширеним аналізом інших творів Дж. Грішема й вивченням способів відтворення прагматичних характеристик художнього дискурсу в перекладі.

Результати проведеного аналізу специфіки перекладу та особливостей використання перекладацьких трансформацій у художньому дискурсі з урахуванням адресованості та прагматичної спрямованості тексту під час перекладу з англійської мови українською можуть стати основою для проведення подальших наукових розвідок інших творів автора та їх перекладів.

### Література та джерела

- Грішем, Дж. (2017). *Адвокат негідників*. Роман; пер. з англ. Тетяна Ткалюк. Київ : Видавнича група «КМ-Букс», 400 с.
- Єщенко, Т. (2021). *Феномен художнього тексту: комунікативний, семантичний і прагматичний аспекти*: монографія. Львів : Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 470 с.
- Іщенко, В. Л., & Горбуньова, С. О. (2022). Особливості передачі англійських заголовків українською мовою з урахуванням адресованості тексту (на матеріалі епізодів телесеріалів). *Лінгвістика*. № 1 (45). С. 80–90. DOI: <https://doi.org/10.12958/2227-2631-2021-1-45-80-89>
- Іщенко, В. Л., Горбуньова, С. О., & Стеценко, В. В. (2023). Структурно-семантичні характеристики термінологічної лексики в художньому творі та особливості її перекладу (на матеріалі роману Джона Грішема «Фірма»). *Лінгвістика*. № 1 (47). С. 121–132. DOI: <https://doi.org/10.12958/2227-2631-2023-1-47-121-132>
- Костенко, В. Г., Беляєва, О. М., & Сологор, І. М. (2019). Жанрові параметри англійського документа інформованої згоди на виконання стоматологічного втручання. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія

- «Філологія». Вип. 6 (74). С. 69–73. DOI: [https://doi.org/10.25264/2519-2558-2019-6\(74\)-69-73](https://doi.org/10.25264/2519-2558-2019-6(74)-69-73)
- Кузнєцова, Г. (2021). Адресованість та адресат (на матеріалі політичного дискурсу). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія. № 48. Т. 1. С. 105–108. DOI: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2021.48-1.25>
- Назарєць, В. (2015). Адресованість як фактор комунікативної організації ліричного твору. *Рідне слово в етнокультурному вимірі* : зб. наук. праць. Дрогобич : Посвіт, 2015. С. 388–393.
- Ребрій, О. (2012). *Сучасні концепції творчості у перекладі* : монографія. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 376 с.
- Циткіна, Ф. О. (2003). *Термінологія й переклад*. Львів : ВЛІ, 187 с.
- Faber, P. (2012). *A Cognitive Linguistics View of Terminology and Specialized Language*. Berlin ; Boston : De Gruyter, 307 p. DOI: <https://doi.org/10.1515/9783110277203>
- Grisham, J. (2015). *Rogue Lower*. New-York : Doubleday, 352 p.
- Gotti, M. (2003). *Specialized Discourse. Linguistic Features and Changing Conventions*. Bern : Peter Lang, 351 p.

### References

- Faber, P. (2012). *A Cognitive Linguistics View of Terminology and Specialized Language*. Berlin; Boston: De Gruyter. DOI: <https://doi.org/10.1515/9783110277203> [in English].
- Gotti, M. (2003). *Specialized Discourse. Linguistic Features and Changing Conventions*. Bern: Peter Lang [in English].
- Grisham, J. (2015). *Rogue Lower*. New-York: Doubleday [in English].
- Hrishem, Dzh. (2017). *Advokat nehidnykiv. Roman [Lawyer of scoundrels. Novel]*. Per. z anhl. Tetiana Tkaliuk. Kyiv: Vydavnycha hrupa «KM-Buks» [in Ukrainian].
- Ishchenko, V. L., & Horbunova, S. O. (2022). Osoblyvosti peredachi anhlomovnykh zaholovkiv ukrainskoiu movoiu z urakhuvanniam adresovanosti tekstu (na materialy epizodiv teleserialiv) [Peculiarities of conveying the content of english headlines into the Ukrainian taking into account the addressability of the text (based on the material of episodes of TV series)]. *Linhvistyka – Linguistics*, 1(45), 80–90. DOI: <https://doi.org/10.12958/2227-2631-2021-1-45-80-89> [in Ukrainian].
- Ishchenko, V. L., Horbunova, S. O., & Stetsenko, V. V. (2023). Strukturno-semantychni kharakterystyky terminolohichnoi leksyky v khudozhnomu tvori ta osoblyvosti yii perekladu (na materialy romanu Dzhona Hrisha «Firma») [Structural and semantic characteristics of terminological vocabulary in the artistic work and peculiarities of its translation (based on John Grisham's novel «The Firm»)]. *Linhvistyka – Linguistics*, 1(47), 121–132. DOI: <https://doi.org/10.12958/2227-2631-2023-1-47-121-132> [in Ukrainian].

- Kostenko, V. H., Bieliaieva, O. M., & Solohor, I. M. (2019). Zhanrovi parametry anhlomovnoho dokumenta informovanoi zghody na vykonannya stomatolohichnoho vtruchannia [Genre parameters of documents of informed consent for dental treatment]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Seriiia «Filolohiia» – Scientific Notes of Ostroh Academy National University. Philology Series*, 6(74), 69–73. DOI: [https://doi.org/10.25264/2519-2558-2019-6\(74\)-69-73](https://doi.org/10.25264/2519-2558-2019-6(74)-69-73) [in Ukrainian].
- Kuznietsova, H. (2021). Adresovanist ta adresat (na materiali politychnoho dyskursu) [Targeting and addressee (on the political discourse material)]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriiia: Filolohiia – International Humanitarian University Herald. Philology*, 48(1), 105–108. DOI: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2021.48-1.25> [in Ukrainian].
- Nazarets, V. (2015). Adresovanist yak faktor komunikatyvnoi orhanizatsii lirychnoho tvoru [Addressability as a factor of communicative organization of a lyrical work]. *Ridne slovo v etnokulturnomu vymiri – Native word in the ethno-cultural dimension*. (pp. 388–393). Drohobych: Posvit [in Ukrainian].
- Rebrii, O. (2012). Suchasni kontseptsii tvorchosti u perekladi: monohrafiia [Modern concepts of creativity in translation: Monograph]. Kharkiv: KhNU imeni V. N. Karazina [in Ukrainian].
- Tsytkina, F. O. (2003). Terminologiiia y pereklad [Terminology and translation]. Lviv: VLI [in Ukrainian].
- Yeshchenko, T. (2021). Fenomen khudozhnoho tekstu: komunikatyvnyi, semantychnyi i prahmatychnyi aspekty: monohrafiia [The phenomenon of artistic text: communicative, semantic and pragmatic aspects: Monograph]. Lviv: Lvivskyi natsionalnyi medychnyi universytet imeni Danyla Halytskoho [in Ukrainian].

*Стаття надійшла до редакції 01.04.2026 р.*

*Прийнято до друку 22.04.2026 р.*

*Рецензент – канд. філол. наук, доц. Глуховцева І. Я.*

*Дата публікації статті: 10.05.2026 р.*